

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Működési árak:	
Melýben:	Vidéken:
1 óra 60 f.	1 óra 1 K --
3 óra 1 K 80	3 óra 2 --
6 óra 2 K 60	6 óra 4 --
1 óra 3 K 20	12 óra 8 --

Főszerkesztő és lapkladó: Baranyay Lajos.
Felelős szerkesztő: Major Mihály.

Megjelenik: minden hétköznapi este 6 órakor.
Szerkesztőség és Adóhivatal: Szent István-tér 1.
Telefon 208.

Egyéb árak kaphatók: a dohányvásárlásból.

Örök sötétség.

Meddig tűr a város?

A száraz és hideg tény: csütörtökön este ismét világitatlan maradt a város. A villanylámpák ugyan kigyúltak, de a lecsökkent feszültség oly kevés áramot szorított a vezetékbe, hogy az égők csak bánatos vörösen senyvedtek a kívánt világitás helyett. Még ezt a pokoli fényességet is megsokalta a villanygyár, amennyiben röviddel hat óra után a lámpák végleg kialudtak és csak

fél 9 órakor gyúltak ki ismét.

Nehéz magunkat türtöztetnünk, hogy akkora gorbombaságokat ne vágjunk a vállalat fejéhez, amekkora sötétséget terjeszt. Mert ez a villanyműzéria nem mizéria többé, ez még az impertinenciánál is több. Hallatlan dolog, hogy a város vezetősége úgy hagyja magát a villanytársulattól orránál fogva vezetni, miként ez nálunk napról-napra megtörténik. Elég, ha a társulat egy pár vis major-féle idegen szót odavet és rendben van minden. A közönségnek azonban ez nem elég. A közönség kíváncsi tudni, hogy kinek a jóvoltából jut az ilyen vis majorhoz és károsodik anyagilag sulyosan? A közönség kíváncsi arra, hogy a vis major tényleg elháríthatatlan volt-e s ha nem, ki a felelős az anyagi kárért?

Lapunk szerkesztősége kérdést intézett

egy szakemberhez, hogy mi a véleménye a „vis majorról.“ Érdekes kijelentéseit a következőkben adjuk.

Szerintem vis major esete nem állott be. Vis major alatt elháríthatatlan, előreláthatatlan;

katasztrófaszerű üzemfennakadást értünk. Ilyen előfordulhat pl. égháboru, földrengés esetén, a dynamógép tekercseinek begyulladásakor, nagy körzetre kiterjedő rövidzárlat alkalmával. Mindezekről most szó sincs, maga a vállalat sem állít ilyesmit.

Sokkal inkább összefügg a baj avval a közeledő terminussal, mikor a város a villanygyárt megválthatja. A világitási mizériák ilyen esetekben mindig következnek. Miért? A vállalat a megváltásnál minél nagyobb haszonra öhajtván szert tenni, befektetéseit a minimumra redukálja. A már kikopott gépeket nem pótolja, igyekszik azoknak végsőkig való kihasználására, hogy aztán megváltáskor drága pénzért értéktelen és hasznavehetetlen lim-lomot szózzon a nyakába. Emlékezzék csak vissza, Budapesten ugyanez történt a gázvilágitás városítása előtt. A végsőkig kizsárolt gépek és hálózat az utolsó időben felmondta a szolgálatot és a főváros rengeteg millióért ócskavasat kapott.

De úgy tudom — vetette közbe munkatársunk — az új dynamó beszerelése miatt vannak a zavarok?

Tévedés, felelt informálónk. A villanygyár csak elszámította magát. Kikopott dynamói és megviselt vezetéke nem bírta ki a megváltásig az üzemot. De ök ezt már láthaták előre. Látták is. Azonban gutaütésre dolgoztak. Hátha kibírja! Ha nem bírja, végső esetben beállítják az új gépet. Nem bírta, tehát muszáj volt beállítani. Azt a dynamót

nyáron legfeljebb egy estére terjedő világitászavarral forgalomba állíthatták volna. Itt van tehát a dolog bibéje. Bizonyítja ezt a gép beszerelése előtti folytonos feszültségcsökkenés. Hol itt a vis major? Mindössze azokban a fejekben, amelyekbe a vállalat belebeszélte. Másutt sehol. De

még egy baj van a mi kedves villanytársulatunkkal. Ki kell mondanom: a gyár vezetősége nem ért a dolgához. Sulyos vád, igaz, de bizonyítom. Minden hozzáértő tudja, hogy igen sulyos világitási zavarok is, hozzáértő emberekkel, órák alatt rendbehozhatók *isméllődés nélkül*. S mit látnak? A világitás kialszik, valahogy rendbehozzák két napra, megint kialszik s így tovább. Egy rongyos dynamó beszerelése miatt hetekig tart a bizonytalanság. Mit mutat ez, ha csak azt nem, hogy *susztermunka* folyik azon a telepen? Toldoznak-fodoznak, de a baj alapos felismerésére és gyökeres gyógyítására képtelenek. De nem is kell eklatánsabb bizonyíték, mint Erdős József csütörtöki hírdetménye, mely szerint a telep „*új gépeit üzembe helyezte és így az eddigi világitási zavarok kiküszöböltettek.*“ Hogy erre a büszke szóra a csütörtök este fényesen, azaz pardon sötétben rácsófol, felesleges mondanom.

Nyugodtan állíthatom tehát, hogy vis major nincs. De van kikopott berendezés és hozzá nem értő vezetés. Ezek a baj igazi okai.

És a város?

Eddig tart informálónk előadása. Hogy alapszabályában igaza van, azon nincs mit kételkednünk. Hangos szóval követeljük, a visszaélésekre kérlelhetetlenül sújtson le a város ökle. Meg kell torolnia a fogyasztók megkárosítását és végső elkeserítését. Meg kell torolnia a saját

érdekében. A megváltás előbb-utóbb be kell, hogy következzen: A saját érdekét védi tehát a város, ha szigorúan megköveteli, hogy a telep állandóan kifogástalan világitást nyújtson. Ezzel eléri azt, hogy megváltáskor üzemképes állapotban kapja meg a gyárat és drága, polgárok verejtékén kiizzadott pénzéért ne ócskavasot és értéktelen szemetet kapjon. Próbálja meg a város, üssön a sötétség zsebére, menten világosság támad.

Megjött az állami tisztviselők lakbérkülönbözete.

A lakbérkülönbözet, melyért a tisztviselők annyit harcoltak, melynek kiutalása oly sokáig késett, megérkezett. Egyelőre a pénzügyi tisztviselők örülhetnek a csengő koronáknak, a pénzügyminiszter működött legkorábban, példáját gyors egymásutánban követni fogják a többi tárcák miniszterei. A különbözetet minisztertanácsi határozat útján megkapják az összes tisztviselők, kik a peres időben itt voltak állomáson, ha utalványozó hatóságuktól kéri, tekintet nélkül arra vajjon nyújtottak-e be panaszt a közigazgatási bíróságnál.

A tisztviselők egy része annak idején meddőnek vélte a harcot a kormány elhatározásával szemben, így megtörténhetett volna, hogy a székesfehérvári tisztviselők a veszprémi tisztviselők sorsára jutnak, kik most kezdenek gondolkodni azon, hogy mit kellett volna tulajdonképpen tenniük, ha egy pár tisztviselő meg nem látta volna, hogy milyen gyöngye alapokon áll a miniszterium érvelése. Szakál Antal pü. számvizsgáló indította meg a mozgalmat, melynek eredménye a mostani általános utalványozás.

SÖVEGJARTÓ JANOS VASZONARUHAZA BARÁTOK ÉPÜLETE.

Nagy választék **agy és asztalnemüekből**, csipkefüggöny, futószőnyeg, fehér és színes barget, **kanavász** és a többi **LEGOLCSÓBB SZABOTT ÁRAK MELLETT.**

TEMETIK A LEGSZEBB LEÁNYT.

Ennek így kellett lenni.

Bus az ősznek hárvadása — mondja a költő, — de legszomorubb, ha bimbófővel fonnyadnak a virágok. Ez a sors érte Kovács Erzsébetet Ercsiben.

A 17 éves leányzó, kinek boldogult apja néhány év előtt a tehetős polgárok közé tartozott, tegnap öngyilkossá lett. A leány, kin már napok óta búskomorságot észleltek, délután szobájába zárkózott és nagymennyiségű marólugtot ivott. Mire ráakadtak, menthetetlen volt és estére kelve meghalt. Levelet hagyott hátra, ezzel a két monddal: „Tettemnek okát ne kutasassatok. Ennek így kellett lenni. Bőzsi.“ A szerencsétlen leányt, aki bűnös könnyelműséggel elhajította fiatal életét, holnap temetik.

NYILT LEVÉL

a városi színházi bizottsághoz,
Tekintetes Színházi Bizottság!

Kezdetén vagyunk még az ideoi színészeszonnának s máris kétszer előfordult, hogy a színpadon nagyszámú intelligens közönség jelenlétében káromkodtak a színészek. A „Háló” osztórtók esti bemutató előadásán pedig olyan káromkodást vittek véghez, hogy ezert már a rendőrségnek is kötelessége lenne nyilvános káromkodás miatt eljárást indítani.

A Színházi bizottság saját kebeléből ellenőrző albizottságot küld ki, melynek az a hivatása, hogy az előadásokat napról napra ellenőrizze és észrevételeit a színigazgatónál és a színházi bizottság elnökénél megtegye. Ugy tudjuk ezert van az albizottság számára a 14-es számú páholy fenntartva. Nos és az ellenőrző bizottságnak ezekre a közönséges káromkodásokra nincs észrevétele?

Tett-e a bizottság jelentést illetékes helyen?

Hajlandó-e a bizottság kioktatni a káromkodó színészeket, hogy dacára a társulatban nagy percentben előforduló merészen

kányargó sasoroknak, itt nem Mármaroszigeten, nem is Munkácson, hanem Szent István király városában vannak, lábaink alatt szentek és hősök csontjai porladnak, itt csak a legnagyobb tiszfelettel emlegethetik Istent és a szenteket.

Hajlandó-e a színházi bizottság annak rendje és módja szerint megfenyíteni a már elhangzott káromkodásokért vagy a rendezőt, vagy a direktort, akinek a szövegből törölnie kellett volna — ha csakugyan ott vannak — a káromkodásokat.

Ennyi a mondani és kérdezni valónk.

Tisztelettel:

Szfvár 1918. dec. 12.

A Fejérmegyei Napló
szerkesztősege.

HIREK.

TALÁLÓS KÉRDÉS.

Falon lóg vas, vason lóg réz, rézen lóg üveg. Nappal világos, éjjel sötét, ha nem ég, akkor nem ég és ha ég, akkor sem ég. Mi az?

Ez semmi. Ezt mondja meg. Van is, nincs is. Mikor nincs, olyan mintha volna. Mikor van, olyan mintha nem lenne. Ha nincs, azt kívánjuk bárcsak ne volna. Ha van, azt óhajtjuk bárcsak lenne. Ha nincs, mérgeledünk, hogy van és ha van azon mérgeledünk, hogy nincs. Mi az?
(Megfejtéseket tegnap délre a szerkesztőségbe kérünk. A helyesen megfejtők között vagy szétosztjuk a villanygyár okozta károkat, vagy megfejtjük őket.)

VILLANYKABARÉ.

(Lejtik egy árok szélén a villanydirektor és a fogyasztó. Utóbbi később az árokban. A jelenlévői világlitást a hold és csillagok cég szívességéből engedte át. Idő: XX század, jelenkor, villanykor.)

Fogyasztó.
Sötét van, nem látok,
Gyújtás! Erdős világot.

Direktor.
Csak olthatok, nem gyújthatok,
A dynamóm rabja vagyok.

Fogyasztó.
Egyszer jártam Fehérváron, kukk.
Beleestem egy gödörbe, bukk.

Direktor.
Messze innen Bukarest,
Itt gödörbe buk a rest.

Fogyasztó.
Restedem, rostolom.
Fáj már a gyomorom.
Lemállott testemről a pucc,
Huzzál ki innen hogyha tucc.

Direktor.
Nézz réám, itt vagyok,
Száz lámpám rád ragyog.

Fogyasztó.
Egy gondolat bánt engemet,
Egy égo lámpát látni meg.

Direktor.
Ég a petrol,
Ropog a gáz,
Hord el innen
Magad bagázs.

Fogyasztó.
Ki, ki, ki, ki, ki, ki, ki, ki
Kitorlott a térdem kalásza.
Bu, bu, bu, bu, bu, bu, bu, bu
Busulok hiába utána.

Direktor.
Megvizsgálom utoljára még én
Mi van annak a gödörnek végén.

(Ő is belecsik a beleestem benne vagyok dallamára. Csúnd. A hold kitekint.)

Együtt.
Ej! ha kisüt a nap
A direktor ur legboldogabb.
Mert el nem illan,
Igy a kedves illany,
Ej! ha kisüt a nap.

(A villanylámpák pianissimó bégnek. A direktor az eltört tórdkalását megtölti mákkal és megeszi. A hold sirva fakad. Függyön.)

— **Olvasóinkhoz.** Ismét elnézést kell kérnünk lapunk késedelmiéért. A világlitást megszűntével elektromotoros hajtásra berendezett gépünk megállt és a lap nyomása fennakadt, úgy hogy csak másnap reggel lehetett folytatni. Tetemes anyagi kárunkon kívül természetesen sok kellemetlenséget is kell elviselnünk emiatt, mert az expedíálás is meg-bomlik ilyenkor. Helybeli, vidéki olvasóink nagy késedelemmel juthatnak hozzá. És ez már hetek óta így tart. A villanygyár oly csekély áramot szolgáltat, hogy 3—4 órai többlet időbe kerül az újság elkészítése, nemegyszer órahosszakra teljesen megállt a gépünk. Csütörtökön este pedig teljes lett az anarchia. A legkésőbb a dologban az, hogy a város teljesen tehetetlenül áll ezzel a társasággal szemben, olyan gyalázatos a szerződés. Ez is a multnak egyik sötét bűne.

— **Jutalom.** Dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök 50 korona jutalomba részesítette Szi-jártó Károly fiúit r. kath. kántortartótól a fiúit ifjusági egyesület alapítása és vezetése körül kifejtett tevékenységéért.

— **Tea-uzsonna.** A fényesen sikerült Konstantin-Ünnepély szereplői f. hó 11 én d. u. 5 órakor a Szent Imre teremben tea-uzsonnára jöttek össze mely alkalommal Halmek Béla, mint az Ünnepeket rendező kath. kör titkára megköszönté a szereplők kitartó, önzetlen fáradozását, Beszédében felemlítette a kath. kör

kebelében megalakítandó állandó vegyes énekkar eszméjét, ami általános tetszéssel találkozott: Manger Irén pedig Dornis Istvánt, mint az egész Ünnepeket megteremtőjét, lelket és mozzatóját köszöntötte. fel. A tea uzsonnán úgy éreztek magukat a jelenlévők, mint valami kedves, vendégszerető háznál. A háziasszony nehéz tisztét Héjj Erzsi töltötte be, Kovács Ilona, Kolb Emmi és Havranek Anna segítőkészséggel mindenkinek legnagyobb megelégedésére és elismerésére. Jelen voltak: Andráskövits Aranka, özv. Bezedek Károlyné, Bezedek Mancsi, Csöperiszky Anna, Dunay Gizzi, Feller Anna, Flögl Karola, Gígler Mariska, dr. Györke Margit, Halmosi Károlyné, Halmosi Gizzi és Mici, Havranek Anna, Héjj Erzsi, P. Horváth Ilona, Kalmár Mancsi és Rózi, Ketskés Elek, Kolb Emília, Kovács Ilona, Laczó Irén, Rákoss Anna, Mmd. Renaud, dr. Szabady Józsefné, Riedl Margit, Tamás Irma és Vaimár Mariska.

dr. Kovács Kálmán, dr. Kneifel Ferenc, Halmek Béla, Dornis István, Ketskés Elek, Preisler Károly, Ferenczy Gyula, Pechy József, Szabó István, Kovács János, Erdősi András, dr. Potyondy Imre, Pap Lajos, Polló István, Szakál András, Dudósits György, Pap Alajos, Tólos József, Györgyi János, Kéri István, Sas István, Bezedek Károly, Mihalecz József, dr. Komendovics Gyula, Schmöltz József, Izinger Nándor, Philipp István, Csitári G. Emil, Major Mihály.

— **A felsővárosi kath. kör folyó** hó 14-én, vasárnap d. u. 6 órakor előadást tart Gebauer testvérek szereplésével; az érdekesnek ígérkező előadásra felhívjuk a n. é. közönség figyelmét.

— **A leányklub bemutatója.** A belvárosi kath. kör kebelében alakult Székesfehérvári Leányklub a Szent István teremben december 16-án d. u. 5 órakor Bemutató estét tart. Műsor: 1. Elnöki bemutató. Tartja Littyán Viktória, elnök. 2. Ah, mily gyorsan... Mendelssohnól. Női kettős. Éneklő a leányklub énekkara, zongorán kíséri Gerő Linus. 3. Ünnepi beszéd. Mondja dr. Prohászka Ottokár, a leányklub fővédnöke. 4. Hegedűszóló. a) Händel-Hubay: Larghetto, b) Brahms-Joachim: Magyar tánc, hegedűszóló, előadja: Terschák Stefi okl. zene-tanár, zongorán kíséri Gerő Linus. 5. Tavasz dal Kern-Auréltól. Női hármas. Éneklő a leányklub énekkara, zongorán kíséri Gerő Linus. Ünnepele után a leányklub kedélyes összejövetelt tart. A felszolgáló tea és felvágottért 1:20 kor. fizetendő. Jelenkezni dec. 15 (hétfő) délig a belv. kath. körben kitett iven lehet. Mivel a leányklub a vendéglátást házilag intézi, későbbi jelentkezések figyelembe nem vehetők.

Olcsó és mégis igen jó a „Szigety-féle” Zóna orosz tea 1 csg, 50 fillér csak Szigethy cégnél kapható.

SZÖRMÉT (muffot és boat)

Telefon 49.

bizalommal legolcsóbban

NOFITZER-nél vehet.

A Székesfehérvári Hitelszövetkezet Deák Ferenc-utca 4. sz. alatt raktáron tart és elad házzozzállítva: l. r. poroszszentet 4.40, szápári szentet 2.80, palotai szentet 1.40, aprított tizitát 3.20, l. r. csapát, ágatett mész, nádfonat, olajt mész is kapható.

200 holdas

kitűnő buzatermő birtok fővonal mentén Székesfehérvár közelében olcsón a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Tolnamegyében vasút közelében egy 200 holdas jó minőségű földbirtok kedvező feltételek mellett eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Üzletmegnyitás.
 Értésitem a n. é. közönséget, hogy Távirdu-utca 24. sz. alatt a mai kor igényeinek teljesen megfelelő férfi-szabó üzletet nyitottam, melyben a legújabb angol és francia divat szerint dolgozom.
 A n. é. közönség szives partfogását kérve maradtam n. é. közönségnek mely tisztelettel
Schwalm József,
 férfiszabó.

Veszprémi kiállításon 1904.
 Eremmel kitüntetve!
 Pécsi országos kiállításon 1907.

Zongorák!
 PIANINOK! — HARMONIUMOK!
 A leghíresebb bécsi gyárosoktól: EHRBAR, FÖRSTER, STINGL, HOFMANN és CSERNY, stb.
 Allandóan nagyraktáron vannak bármilyen HANGSZEREK, részleteire és bérbe is kaphatók legolcsóbb árak mellett.

Szigoruan szabott szolid árak.

Szigoruan szabott szolid árak.

Zongorák	600	K-tól fejjebb
Pianinók	450	.....
Harmóniumok	70	.....
Cimbalmok	70	.....
Cimbalmok pedállal	130	.....

10 évi jótállással.
 Javítások és hangolások a legjutányosabban eszközölteknek.

HEIN MÁRTON
 Dunántul legnagyobb műhangszerkészítő telepe.
 Kossuth-u. 2. és Simor-u. 37.

RITKA ALKALOM!
Szenzáció!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy diszmű-áru és gyermekjáték raktáramat ujonnan felszereltem és így nagy alkalom nyílik olcsón előnyös bevásárlásokat eszközölni.

Oriási választékban tartok babákat, társas, oktató és sportjátékokat, gyermeklapokat stb.
 Francia babákat cipő és harisnyával együtt ezeltől 1 korona, most csak 60 fillér.

Pontos és szolid kiszolgálás. Babajavítások elfogadtatnak.

ROTTER I.
 Alapított 1875. — KOSSUTH-U. — Alapított 1875.

AKAR-E
Pénzt meg tekintse meg **MIKÓ NÖVÉREK** kész női és gyermekruhá áru házáat a Szögyényi-Marich-utcában, ahol a

NAGY KARACSONYI VÁSÁR
 alkalmával, melyen leszállított árakban haphatók női blúzok és aljék, továbbá gyermekruhák a legjobb színtartó kélmékhő, úgy szintén sifon glóth és barhet alsószőknyák nagy választékban.

Férfi karton ing	K 1.50	Gyermekkötény vászon	K 70
zefir ing	K 2.10	prima minőség glóth	K 1.10
sifon ing	K 3.—	szines lüster	K 1.60
alsónadrág	K 1.10	Gyermek keresztelő garnitúra	K 1.30
harisnya 6 pár	K 1.80	Gyermek pólva-vánkos	K 2.30
Női fél festőkötény	K —80	Nyakkendő	45 fillértől
fehér molykötény	K —80	Gallérok	30 fillértől
glóth izlésesen díszítve	K 1.60	Készülők sifon és kaucsok	K 50

Női reform festő kötény 1.50 K, glóth 2.50 K, lüster 3.— K.
 Himzett női ing 1.70 K, fűző-védő —90 K, välkendő 2.40 K.
 Az itt felsorolt árukon kívül raktáron tartunk mindennemű rőfös és rövidáru cikkeket a legolcsóbb árban
 Tisztelettel

Mikó Nővérek.
 Nagy választék férfi, női és gyermek trikókban.

Oriási választék
MINDENNEMŰ
SZÖRMEGARNITURÁKBÓL
 a legfinomabb kivitelig.
 Legolcsóbb árakért kapható
KOVATS ANTAL
 uri és női divatáruházában.

FIGYELEM! FIGYELEM!
Nagy karácsonyi vásár.
 Figyelmet érdemel, hogy az alant felsorolt áraim, versenyen kívüliek.
 Árleszállításom alkalmával nem kiselejtezett árukat hozok forgalomba, hanem tiszta, hibátlan jó minőségűeket.
 Ezen rendkívül leszállított áraimat, december hó 1-től december hó 31-ig tartom.
 Használja fel az alkalmat, mert saját érdeke, hogy olcsó péazen, jó áruhoz jusson.

ÁRAK:

Szövet 120 cm. széles	1.10 K	minden színben
Kostüm kelme 140 "	2.30 "	
Francia delainek		96 fillér
Pargetok	48	„-től kezdve
Csipke függöny métere	76	„
vál kendők	2.50	
Tüll zsálók	2.20	„ drbja volt: a 5 korona.

A n. é. közönség szives támogatását kéri
 kiváló tisztelettel

KÖVESDI MIKSA Nádor-u

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.